

Η

ΑΡΧΗ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

5^ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στην έδρα της την 15 Νοεμβρίου 2018 με την εξής σύνθεση: Άννα Χριστοδουλάκου Πρόεδρος, Μιχαήλ Οικονόμου Εισηγητής και Ευαγγελία Μιχολίτση, Μέλη.

Για να εξετάσει την από 29.10.2018 προδικαστική προσφυγή με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) - Αρχή Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών ΑΕΠΠ 1123/30.10.2018, του οικονομικού φορέα με την επωνυμία «.....», που εδρεύει, όπως νόμιμα εκπροσωπείται, κατά της εταιρίας με την επωνυμία «ΤΑΧΥΜΕΤΑΦΟΡΕΣ ΕΛΤΑ Α.Ε» (εφεξής αναθέτουσα αρχή), που εδρεύει στην Λ. Βουλιαγμένης & Ηλία Ηλιού 115-117, Νέος Κόσμος, Τ.Κ. 116 80, και κατά της απόφασης του διοικητικού συμβουλίου της αναθέτουσας αρχής που ελήφθη κατά την 560/17.10.2018 (θέμα 11ο) συνεδρίαση του, αφού έλαβε υπόψη την 1594/15-10-2018 εισήγηση της Διεύθυνσης Οικονομικής και Διοικητικής Λειτουργίας, τα από 01/10/2018 και 09/10/2018 πρακτικά αξιολόγησης τεχνικής και οικονομικής προσφοράς, με την οποία έγιναν αποδεκτά τα από 01/10/2018 και 09/10/2018 Πρακτικά της Επιτροπής Διαγωνισμού.

Με την προδικαστική προσφυγή, η προσφεύγουσα επιδιώκει να ακυρωθεί, άλλως εξαφανισθεί, άλλως ανακληθεί, άλλως τροποποιηθεί [i] η απόφαση του διοικητικού συμβουλίου της αναθέτουσας αρχής που ελήφθη κατά την 560/17.10.2018 (θέμα 11ο), αφού έλαβε υπόψη την 1594/15-10-2018 εισήγηση της Διεύθυνσης Οικονομικής και Διοικητικής Λειτουργίας, τα από 01/10/2018 και 09/10/2018 πρακτικά αξιολόγησης τεχνικής και οικονομικής προσφοράς, με την οποία έγιναν αποδεκτά τα από 01/10/2018 και 09/10/2018 πρακτικά της επιτροπής διαγωνισμού, κατά το μέρος ως προς το οποίο με την

Αριθμός Απόφασης: 993/2018

απόφαση αυτή έγινε αποδεκτή η οικονομική προσφορά της εταιρείας «.....», με αποτέλεσμα την παραμονή της εν λόγω εταιρείας στη διαγωνιστική διαδικασία και εν τέλει την ανάδειξη αυτής ως προσωρινού αναδόχου της δημόσιας σύμβασης που προκηρύχθηκε με την υπ' αριθμ. 1372/18 διακήρυξη για τον ανοικτό διεθνή ηλεκτρονικό διαγωνισμό για την ανάληψη της σύμβασης παροχής υπηρεσιών για το «ΕΡΓΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΑΘΗΝΑΣ», για το χρονικό διάστημα δώδεκα (12) μηνών και ενέκρινε την αποστολή έγγραφης ειδοποίησης στην εταιρεία «.....» για να υποβάλει τα απαιτούμενα από την ως άνω διακήρυξη δικαιολογητικά κατακύρωσης, αποδεικτικά μέσα, [ii] τα συμπροσβαλλόμενα από 01/10/2018 και 09/10/2018 Πρακτικά της επιτροπής διαγωνισμού με τα οποία η επιτροπή διενέργειας του διαγωνισμού εισηγήθηκε τα ανωτέρω, [iii] κάθε άλλη συναφής, προγενέστερη ή μεταγενέστερη, πράξη ή παράλειψη του αναθέτοντος φορέα, επί τω τέλει όπως απορριφθεί η οικονομική προσφορά της εταιρείας «.....» με τη συνολική τιμή εννιακόσιες είκοσι επτά χιλιάδες τριακόσια ογδόντα οκτώ και ογδόντα (927.388,80) ευρώ άνευ Φ.Π.Α., να καταταγεί, με βάση το κριτήριο της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς βάσει μόνο τιμής, η προσφορά της προσφεύγουσας ως πρώτη (προσωρινός ανάδοχος) και να εγκριθεί η αποστολή έγγραφης ειδοποίησης στην προσφεύγουσα ως προσωρινής αναδόχου για να υποβάλει τα απαιτούμενα από την ως άνω διακήρυξη δικαιολογητικά κατακύρωσης, αποδεικτικά μέσα, άλλως, όπως ακυρωθεί/ματαιωθεί η εν θέματι διαγωνιστική διαδικασία, ή/και επαναπροκηρυχθεί.

Η συζήτηση άρχισε αφού άκουσε τον Εισηγητή.

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφτηκε κατά το Νόμο

1.Επειδή, δια της υπ' αριθμ. 1372/18 διακήρυξης προκηρύχθηκε διαγωνιστική διαδικασία για την ανάληψη της σύμβασης παροχής υπηρεσιών για το «ΕΡΓΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ

Αριθμός Απόφασης: 993/2018

ΕΝΟΤΗΤΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΑΘΗΝΑΣ», για το χρονικό διάστημα δώδεκα (12) μηνών. Αντικείμενο της σύμβασης είναι η παροχή ολοκληρωμένων υπηρεσιών υποστήριξης της παραγωγικής αλυσίδας (ταξινόμηση, διακίνηση, θυρίδα κ.α.), ποιοτικής εξυπηρέτησης, πώλησης και προώθησης των αντικειμένων ταχυμεταφοράς των πελατών, στην Περιφερειακή Ενότητα Κεντρικής Αθήνας. Το ανωτέρω έργο περιλαμβάνει καθημερινή ταξινόμηση, διακίνηση, παραλαβή και επίδοση 24.700 αντικειμένων/ημέρα, των πελατών της εταιρείας, υπαρχόντων και νέων, διαχείριση, διαλογή και προώθηση των εισερχομένων και εξερχόμενων αντικειμένων ταχυμεταφοράς. Η ομάδα έργου την οποία θα διαθέσει ο ανάδοχος πρέπει να αποτελείται από 65 άτομα και υποχρεούται να εκτελεί το έργο που θα της ανατεθεί από Δευτέρα έως Σάββατο και ώρες από 06.00 έως 22.00, με κυλιόμενο πενθήμερο οκτάωρο ωράριο εργασίας. Οι παρεχόμενες υπηρεσίες κατατάσσονται στον ακόλουθο κωδικό του Κοινού Λεξιλογίου δημοσίων συμβάσεων {CPV}: 64110000-0 Ταχυδρομικές Υπηρεσίες. Η εκτιμώμενη αξία της σύμβασης ανέρχεται στο ποσό των 1.209.000,00 Ευρώ, συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α. 24% (προϋπολογισμός χωρίς Φ.Π.Α. : € 975.000,00 Φ.Π.Α.: 234.000,00). Η διάρκεια της Σύμβασης ορίζεται έως και δώδεκα (12) μήνες, αρχόμενη από την επομένη της υπογραφής της ή έως εξαντλήσεως της προϋπολογισθείσας δαπάνης. Η Σύμβαση θα ανατεθεί με το κριτήριο της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς βάσει μόνο τιμής. Στην εν λόγω διαδικασία συμμετείχε και η προσφεύγουσα υποβάλλοντας την υπ' αριθμ. 11159 προσφορά της. Στην συνέχεια την 19.10.2018 και ώρα 12:03 κοινοποιήθηκε στους συμμετέχοντες το με α.π. 1814/17.10.2018 έγγραφο, με θέμα «Αποφάσεις Διοικητικού Συμβουλίου» «Έγκριση Πρακτικών Αξιολόγησης φακέλων «Δικαιολογητικά Συμμετοχής-Τεχνική Προσφορά»-«Οικονομική Προσφορά» και ανάδειξης προσωρινής αναδόχου εταιρείας του υπ' αριθμ. 1372/2018 Ανοικτού Ηλεκτρονικού Διαγωνισμού για την ανάληψη σύμβασης του έργου «Έργο Εσωτερικής εκμετάλλευσης στην Περιφερειακή ενότητα Κεντρικής Αθήνας» σύμφωνα με το οποίο, επί των ανωτέρω σταδίων του Διαγωνισμού εξεδόθη η Απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της ΤΑΧΥΜΕΤΑΦΟΡΕΣ ΕΛΤΑ Α.Ε., που ελήφθη κατά

Αριθμός Απόφασης: 993/2018

την 560/17.10.2018 (θέμα 11ο) συνεδρίαση του, όπως αυτή περιλαμβάνεται στο με Α.Π. 1814/17.10.2018 έγγραφο, προς το Γενικό Διευθυντή, τη Διεύθυνση Οικονομικής και Διοικητικής Λειτουργίας και τη Διεύθυνση Στρατηγικής Ανάπτυξης, Ποιότητας και Καινοτομίας, το οποίο (Διοικητικό Συμβούλιο) αφού έλαβε υπόψη την 1594/15-10-2018 εισήγηση της Διεύθυνσης Οικονομικής και Διοικητικής Λειτουργίας, τα από 01/10/2018 και 09/10/2018 πρακτικά αξιολόγησης τεχνικής και οικονομικής προσφοράς, αποφάσισε για την αποδοχή των Δικαιολογητικών Συμμετοχής και της Τεχνικής Προσφοράς αμφοτέρων των εταιρειών», την αποδοχή της Οικονομικής Προσφοράς αμφοτέρων των εταιρειών» και τέλος την ανάδειξη της εταιρείας «.....» ως προσωρινού αναδόχου του υπό κρίση Διαγωνισμού.

2. Επειδή, με την υπό κρίση προδικαστική προσφυγή η προσφεύγουσα βάλλει κατά της προσβαλλόμενης δια της οποίας ανακηρύχτηκε ως προσωρινή ανάδοχος η έτερη συμμετέχουσα εταιρία με την επωνυμία «.....».

3. Επειδή, η προσφυγή έχει ασκηθεί με χρήση του τυποποιημένου εντύπου που παρατίθεται στο Παράρτημα Ι, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 8 του ΠΔ 39/2017 και της παρ. 2 του άρθρου 362 του Ν. 4412/2016.

4.Επειδή, έχει καταβληθεί και δεσμευθεί το νόμιμο παράβολο, σύμφωνα με το άρθρο 5 του ΠΔ 39/2017 και το άρθρο 363 του Ν. 4412/2016 (κωδικός ε-παραβόλου 241500828958 1228 0064), ποσού 4.875,00 ευρώ.

5. Επειδή, ο επίδικος διαγωνισμός, εμπίπτει ενόψει του αντικειμένου του και της προϋπολογισθείσας δαπάνης στο πεδίο εφαρμογής του Ν. 4412/2016.

6. Επειδή, η Α.Ε.Π.Π. είναι καθ' ύλην αρμόδια βάσει συνολικού ποσού της Διακήρυξης του διαγωνισμού, σύμφωνα με το άρθρο 1 περ. α) του ΠΔ 39/2017 και του άρθρου 345 παρ. 1 του Ν. 4412/2016.

7. Επειδή, η Α.Ε.Π.Π. είναι και κατά χρόνο αρμόδια, όπως προκύπτει από τον συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 5 περ. β), 38 παρ. 7, 61 παρ. 1, 66 παρ. 1, 120, 379 παρ. 7 του Ν. 4412/2016.

8. Επειδή, η προσφυγή έχει κατατεθεί εμπρόθεσμα σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 4 παρ. 1 περ. γ) του ΠΔ 39/2017 και το άρθρο 361 παρ. 1 περ. γ) του Ν. 4412/2016.

Παραδεκτά φέρεται, συνεπώς, προς εξέταση ενώπιον του 5^{ου} Κλιμακίου της Α.Ε.Π.Π.

9. Επειδή, στην κρινόμενη προσφυγή, η προσφεύγουσα εταιρεία, προσδιορίζει επακριβώς και με πλήρη σαφήνεια τους λόγους εκείνους που δικαιολογούν την επίκληση βλάβης εκ μέρους της και συνεπακόλουθα θεμελιώνει βάσιμα το πως στοιχειοθετείται εκ μέρους της η ύπαρξη εννόμου συμφέροντος για την προσβολή της προσβαλλόμενης πράξης.

10. Επειδή, με βάση το άρθρο 91 του Ν. 4412/2016 με τίτλο «Λόγοι απόρριψης προσφορών» προβλέπεται ρητώς ότι *«1. Η αναθέτουσα αρχή με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου και της αξιολόγησης των προσφορών, απορρίπτει, σε κάθε περίπτωση, προσφορά: α) Η οποία αποκλίνει από τα άρθρα 92 έως 100, και 102 έως 104 ή υποβλήθηκε κατά παράβαση των απαραίτατων όρων περί σύνταξης και υποβολής της προσφοράς, όπως οι όροι αυτοί ορίζονται στα έγγραφα της σύμβασης. β) Η οποία περιέχει ατέλειες, ελλείψεις, ασάφειες ή σφάλματα, εφόσον αυτά δεν επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση ή, εφόσον επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση, δεν έχουν αποκατασταθεί κατά την αποσαφήνιση και τη συμπλήρωση της, σύμφωνα με το άρθρο 102 [...]»*.

11. Επειδή, με το άρθρο 95 του ν. 4412/2016 με τίτλο « Τρόπος σύνταξης και υποβολής οικονομικών προσφορών» ορίζεται *«1. Η οικονομική προσφορά (προσφερόμενη τιμή) δίδεται σε ευρώ. [...]5. Στις διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης προμηθειών και παροχής γενικών υπηρεσιών, ισχύουν επιπλέον τα ακόλουθα: α) η τιμή του προς προμήθεια υλικού ή της παρεχόμενης υπηρεσίας δίνεται ανά μονάδα, όπως καθορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης. Στην τιμή περιλαμβάνονται οι υπέρ τρίτων κρατήσεις, ως και κάθε άλλη επιβάρυνση, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, μη*

συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α., για παράδοση του υλικού ή της παρεχόμενης υπηρεσίας στον τόπο και με τον τρόπο που προβλέπεται στα έγγραφα της σύμβασης».

12. Επειδή, με βάση το άρθρο 253 του Ν .4412/2016 με τίτλο «Αρχές που διέπουν τις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων» (άρθρο 36 της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ) ορίζεται ρητώς ότι «1. Οι αναθέτοντες φορείς αντιμετωπίζουν τους οικονομικούς φορείς ισότιμα και χωρίς διακρίσεις και ενεργούν με διαφάνεια, τηρώντας την αρχή της αναλογικότητας, της αμοιβαίας αναγνώρισης, της προστασίας των δικαιωμάτων των ιδιωτών, της προστασίας του ανταγωνισμού, της προστασίας του περιβάλλοντος και της βιώσιμης και αειφόρου ανάπτυξης και λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα, ώστε να διασφαλίζεται η αποτελεσματικότητα των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων. Ο σχεδιασμός των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων δεν γίνεται με σκοπό την εξαίρεσή τους από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος βιβλίου (άρθρα 222 έως 338) ή τον τεχνητό περιορισμό του ανταγωνισμού. Ο ανταγωνισμός θεωρείται ότι περιορίζεται τεχνητά όταν οι διαδικασίες σύναψης συμβάσεων έχουν σχεδιαστεί με σκοπό την αδικαιολόγητα ευνοϊκή ή δυσμενή μεταχείριση ορισμένων οικονομικών φορέων. [...]».

13. Επειδή, στη εν λόγω Διακήρυξη και συγκεκριμένα στο άρθρο 3.1.1 Ηλεκτρονική αποσφράγιση προσφορών ορίζεται ότι «...Το πιστοποιημένο στο ΕΣΗΔΗΣ, για την αποσφράγιση των προσφορών αρμόδιο όργανο του αναθέτοντα φορέα (Επιτροπή Διαγωνισμού), προβαίνει στην έναρξη της διαδικασίας ηλεκτρονικής αποσφράγισης των φακέλων των προσφορών, κατά το άρθρο 100 του ν. 4412/2016, ακολουθώντας τα εξής στάδια: • Ηλεκτρονική Αποσφράγιση του (υπο)φακέλου «Δικαιολογητικά Συμμετοχής-Τεχνική Προσφορά» την 01.10.2018 και ώρα 15:00. Ηλεκτρονική Αποσφράγιση του (υπο)φακέλου «Οικονομική Προσφορά», κατά την ημερομηνία και ώρα που θα ορίσει ο αναθέτων φορέας. Ηλεκτρονική Αποσφράγιση του (υπο)φακέλου «Δικαιολογητικά προσωρινού αναδόχου», κατά την ημερομηνία και ώρα που θα ορίσει ο αναθέτων φορέας. Με την αποσφράγιση των ως άνω φακέλων, ανά

στάδιο, κάθε προσφέρων που συνεχίζει σε επόμενο στάδιο, αποκτά πρόσβαση στις λοιπές προσφορές και τα υποβληθέντα δικαιολογητικά τους, με την επιφύλαξη των πτυχών εκείνων της κάθε προσφοράς που έχουν χαρακτηριστεί ως εμπιστευτικές. Ο αναθέτων φορέας μπορεί να καλέσει τους οικονομικούς φορείς να συμπληρώσουν ή να διευκρινίσουν τα έγγραφα ή δικαιολογητικά που έχουν υποβληθεί, ή να διευκρινίσουν το περιεχόμενο της τεχνικής ή οικονομικής προσφοράς τους, σύμφωνα με το άρθρο 102 του ν. 4412/2016» Περαιτέρω, σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στη Διακήρυξη και δη στο άρθρο 3.1.2 Αξιολόγηση προσφορών: «...Μετά την κατά περίπτωση ηλεκτρονική αποσφράγιση των προσφορών ο αναθέτων Φορέας προβαίνει στην αξιολόγηση αυτών μέσω των αρμόδιων πιστοποιημένων στο Σύστημα οργάνων της, εφαρμοζόμενων κατά τα λοιπά των κειμένων διατάξεων. Ειδικότερα: α) το αρμόδιο γνωμοδοτικό όργανο καταχωρεί όσους υπέβαλαν προσφορές, καθώς και τα υποβληθέντα αυτών δικαιολογητικά και τα αποτελέσματα του ελέγχου αυτών σε πρακτικό, το οποίο υπογράφεται από τα μέλη του οργάνου. β) Στη συνέχεια το αρμόδιο γνωμοδοτικό όργανο προβαίνει στην αξιολόγηση μόνο των τεχνικών προσφορών των προσφερόντων, των οποίων τα δικαιολογητικά συμμετοχής έκρινε πλήρη. Η αξιολόγηση γίνεται σύμφωνα με τους όρους της παρούσας και συντάσσεται πρακτικό για την απόρριψη όσων τεχνικών προσφορών δεν πληρούν τους όρους και τις απαιτήσεις των τεχνικών προδιαγραφών και την αποδοχή όσων τεχνικών προσφορών αντίστοιχα πληρούν τα ανωτέρω. Για την αξιολόγηση των δικαιολογητικών συμμετοχής και των τεχνικών προσφορών μπορεί να συντάσσεται ενιαίο πρακτικό, το οποίο κοινοποιείται από το ως άνω όργανο, μέσω της λειτουργικότητας της «Επικοινωνίας», μόνο στον αναθέτοντα φορέα, προκειμένου ο τελευταίος να ορίσει την ημερομηνία και ώρα αποσφράγισης του (υπο)φακέλου των οικονομικών προσφορών. Μετά την ολοκλήρωση της αξιολόγησης, σύμφωνα με τα ανωτέρω, αποσφραγίζονται, κατά την ημερομηνία και ώρα που ορίζεται στην ειδική πρόσκληση οι φάκελοι όλων των υποβληθεισών οικονομικών προσφορών, δ) Το αρμόδιο γνωμοδοτικό όργανο προβαίνει στην αξιολόγηση των οικονομικών προσφορών των προσφερόντων, των οποίων τις τεχνικές

προσφορές και τα δικαιολογητικά συμμετοχής έκρινε πλήρη και σύμφωνα με τους όρους και τις απαιτήσεις της παρούσας και συντάσσει πρακτικό στο οποίο εισηγείται αιτιολογημένα την αποδοχή ή απόρριψη τους, την κατάταξη των προσφορών και την ανάδειξη του προσωρινού αναδόχου. Το εν λόγω πρακτικό κοινοποιείται από το ως άνω όργανο, μέσω της λειτουργικότητας της «Επικοινωνίας», στον αναθέτοντα φορέα προς έγκριση. Εάν οι προσφορές φαίνονται ασυνήθιστα χαμηλές σε σχέση με το αντικείμενο της σύμβασης, η αναθέτουσα αρχή απαιτεί από τους οικονομικούς φορείς να εξηγήσουν την τιμή ή το κόστος που προτείνουν στην προσφορά τους, εντός αποκλειστικής προθεσμίας κατά ανώτατο όριο δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής πρόσκλησης. Στην περίπτωση αυτή εφαρμόζονται τα άρθρα 88 και 89 ν. 4412/2016. Στη συνέχεια εκδίδεται από τον αναθέτοντα φορέα μια απόφαση, με την οποία επικυρώνονται τα αποτελέσματα όλων των ανωτέρω σταδίων («Δικαιολογητικά Συμμετοχής», «Τεχνική Προσφορά» και «Οικονομική Προσφορά»), η οποία κοινοποιείται με επιμέλεια αυτής στους προσφέροντες μέσω της λειτουργικότητας της «Επικοινωνίας» του συστήματος ΕΣΗΔΗΣ».

14. Επειδή, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 313 του Ν. 4412/2016 που αφορά τις ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές (άρθρο 84 της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ) ορίζεται ότι: «1.Όταν οι προσφορές φαίνονται ασυνήθιστα χαμηλές σε σχέση με τα έργα, τα αγαθά ή τις υπηρεσίες οι αναθέτοντες φορείς απαιτούν από τους οικονομικούς φορείς να εξηγήσουν, εντός αποκλειστικής προθεσμίας δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής πρόσκλησης του αναθέτοντος φορέα, την τιμή ή το κόστος που προτείνουν στην προσφορά.2.Οι εξηγήσεις που αναφέρονται στην παράγραφος 1 μπορεί να αφορούν ιδίως: α) τα οικονομικά χαρακτηριστικά της μεθόδου κατασκευής, της διαδικασίας παρασκευής ή των παρεχόμενων υπηρεσιών, β) τις επιλεγείσες τεχνικές λύσεις ή τις εξαιρετικά ευνοϊκές συνθήκες που διαθέτει ο προσφέρων, για την προμήθεια των προϊόντων ή την παροχή των υπηρεσιών ή για την εκτέλεση του έργου, γ) την πρωτοτυπία του έργου, των προϊόντων ή των υπηρεσιών που προτείνονται από τον προσφέροντα, δ) τη συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις

της παρ. 2 του άρθρου 253, ε) τη συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις του άρθρου 336, 483 Σ στ) το ενδεχόμενο χορήγησης κρατικής ενίσχυσης στον προσφέροντα. 3. Ο αναθέτων φορέας αξιολογεί τις παρεχόμενες πληροφορίες σε συνεννόηση με τον προσφέροντα. Μπορεί να απορρίψει την προσφορά μόνο εάν τα παρεχόμενα στοιχεία δεν εξηγούν κατά τρόπο ικανοποιητικό το χαμηλό επίπεδο της τιμής ή του κόστους που προτείνεται, λαμβανομένων υπόψη των στοιχείων που αναφέρονται στην παρ. 2. Οι αναθέτοντες φορείς απορρίπτουν την προσφορά, εάν διαπιστώσουν ότι η προσφορά είναι ασυνήθιστα χαμηλή, διότι δεν συμμορφώνεται με τις ισχύουσες υποχρεώσεις της παρ. 2 του άρθρου 253.».

15. Επειδή, στο άρθρο 105 του Ν. 4412/2016 (Κατακύρωση – σύναψη σύμβασης) ορίζεται, ότι: «[...] 2. Η αναθέτουσα αρχή κοινοποιεί αμέσως την απόφαση κατακύρωσης, μαζί με αντίγραφο όλων των πρακτικών της διαδικασίας ελέγχου και αξιολόγησης των προσφορών, σε κάθε προσφέροντα εκτός από τον προσωρινό ανάδοχο με κάθε πρόσφορο τρόπο, όπως με τηλεομοιοτυπία, ηλεκτρονικό ταχυδρομείο κ.λπ., επί αποδείξει. 3. Η απόφαση κατακύρωσης δεν παράγει τα έννομα αποτελέσματά της, εφόσον η αναθέτουσα αρχή δεν την κοινοποίησε σε όλους τους προσφέροντες. Τα έννομα αποτελέσματα της απόφασης κατακύρωσης και ιδίως η σύναψη της σύμβασης επέρχονται εφόσον και όταν συντρέξουν σωρευτικά τα εξής: α) άπρακτη πάροδος των προθεσμιών άσκησης των προβλεπόμενων στις κείμενες διατάξεις βοηθημάτων και μέσων στο στάδιο της προδικαστικής και δικαστικής προστασίας και από τις αποφάσεις αναστολών επί αυτών, β) ολοκλήρωση του προσυμβατικού ελέγχου από το Ελεγκτικό Συνέδριο, σύμφωνα με τα άρθρα 35 και 36 του ν. 4129/2013, εφόσον απαιτείται και γ) κοινοποίηση της απόφασης κατακύρωσης στον προσωρινό ανάδοχο, εφόσον ο τελευταίος υποβάλει επικαιροποιημένα τα δικαιολογητικά του άρθρου 80 και μόνον στην περίπτωση του προσυμβατικού ελέγχου ή της άσκησης προδικαστικής προσφυγής και ενδίκων μέσων κατά της απόφασης κατακύρωσης, έπειτα από σχετική πρόσκληση. 4. Μετά την επέλευση των εννόμων αποτελεσμάτων της απόφασης

κατακύρωσης, η αναθέτουσα αρχή προσκαλεί τον ανάδοχο να προσέλθει για την υπογραφή του συμφωνητικού, θέτοντάς του προθεσμία που δε μπορεί να υπερβαίνει τις είκοσι (20) ημέρες από την κοινοποίηση σχετικής έγγραφης ειδικής πρόσκλησης».

16. Επειδή, κατά πάγια νομολογία, η Διακήρυξη του διαγωνισμού αποτελεί κανονιστική πράξη, η οποία διέπει τον Διαγωνισμό και δεσμεύει, τόσο την αναθέτουσα αρχή, η οποία διενεργεί αυτόν (ΣΤΕ 3703/2010, 53/2011, ΕΣ Πράξεις Τμήματος VI 78/2007, 19/2005, 31/2003 κλπ), όσο και τους διαγωνιζόμενους. Η δε παράβαση ουσιωδών διατάξεων της Διακήρυξης οδηγεί σε ακυρότητα των αποφάσεων της αναθέτουσας αρχής, με τις οποίες εγκρίνονται οι επιμέρους φάσεις της διαδικασίας, καθώς και το αποτέλεσμα του Διαγωνισμού (ΣΤΕ 2772/1986, 3670/1992, 2137/1993 κλπ). Αντιστοίχως, η παράβαση τέτοιων διατάξεων της Διακήρυξης από τους διαγωνιζόμενους, καθιστά απαράδεκτες τις υποβληθείσες προσφορές τους. Άλλωστε, η αρχή της δεσμευτικότητας της Διακήρυξης κατοχυρώνεται και στο ενωσιακό δίκαιο, αφού κάθε απόκλιση από τους όρους αυτής, αποτελεί παραβίαση της αρχής της ισότητας των διαγωνιζομένων (ΔΕΕ, Απόφαση της 18.10.2001, Υπόθεση C19/00 Siac Construction Ltd, σκέψεις 34 και 44, ΔΕΕ, Απόφαση της 25.04.1996, Υπόθεση C-87/94, Επιτροπή κατά Βελγίου, σκέψη 54 κλπ).

17. Επειδή, η αιτιολογία είναι, γενικά, η αναφορά των κανόνων δικαίου που ρυθμίζουν την έκδοση της διοικητικής πράξης και της ερμηνείας τους, της διαπίστωσης ότι συντρέχουν οι πραγματικές και νομικές καταστάσεις ενόψει των οποίων επιβάλλεται ή επιτρέπεται η έκδοση της πράξης κατ' εφαρμογή των κανόνων αυτών, τη διαπίστωση της συνδρομής και την εκτίμηση των σχετικών πραγματικών περιστατικών, καθώς και των σκέψεων του διοικητικού οργάνου που οδήγησαν στην έκδοση ή την άρνηση της έκδοσης της διοικητικής πράξης. Σύμφωνα με το άρθρο 17 παρ. 2 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, το οποίο συμπυκνώνει στη διατύπωσή του την προϋπάρχουσα, μακρά νομολογιακή παράδοση σχετικά με το ζήτημα, η αιτιολογία πρέπει να είναι σαφής, ειδική και επαρκής και να προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου. Η αιτιολογία είναι

σαφής όταν καταγράφονται με διαυγή τρόπο οι σκέψεις του διοικητικού οργάνου, με τη χρήση των κατάλληλων διατυπώσεων επί τη βάση των κανόνων της νεοελληνικής γλώσσας σε επίπεδο γραμματικής και συντακτικού (λεκτική λειτουργία). Στη διοικητική πράξη πρέπει να γίνεται μνεία συγκεκριμένων στοιχείων που στηρίζουν το συμπέρασμά της (ορισμένος χαρακτήρα της αιτιολογίας, ΣτΕ 3692/2001, 4223/2000). Δεν πρέπει να περιορίζεται στην επανάληψη στερεότυπων εκφράσεων που προέρχονται από τον νόμο που διέπει την υπόθεση (ΣτΕ 2584/2001) ούτε να στηρίζεται σε αντιφατικά στοιχεία (ΣτΕ 941/1989, Ολ 3158/1976). Η αιτιολογία είναι ειδική όταν δεν είναι γενική και αόριστη, όταν, δηλαδή, όλα τα στοιχεία της αναφέρονται στη συγκεκριμένη περίπτωση που ρυθμίζεται με την πράξη. Πρόσθετα ποιοτικά χαρακτηριστικά της ειδικότητας σε σχέση με τη σαφήνεια εντοπίζονται όταν ανακύπτει η ανάγκη να διατυπώσει το διοικητικό όργανο πρόσθετες σκέψεις. Επομένως, στοιχεία της αιτιολογίας αποτελούν το νόμιμο έρεισμα της πράξης, δηλαδή, η αναφορά των απρόσωπων κανόνων δικαίου που προβλέπουν την έκδοσή της, η τυχόν ερμηνεία τους, οι νόμιμες προϋποθέσεις που έχουν διαπιστωθεί, η ουσιαστική εκτίμηση των πραγματικών καταστάσεων, ο τυχόν απαιτούμενος νομικός χαρακτηρισμός τους καθώς και τα κριτήρια και οι σκέψεις του διοικητικού οργάνου σχετικά με την άσκηση της διακριτικής ευχέρειας. Μόνο στην περίπτωση διαπίστωσης έλλειψης των ως άνω στοιχείων, η προσβαλλόμενη απόφαση θα ήταν αναιτιολόγητη ή δεν θα είχε νόμιμη αιτιολογία (βλ. Ε. ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟ, Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου, Τόμ. 2, 13η έκδ., ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ, αριθμ. 516-518). Πράξη, δε, που δεν έχει εξετάσει ουσιώδη ισχυρισμό που υποβλήθηκε είναι ανεπαρκώς αιτιολογημένη (ΣτΕ 2418/1976, 1061/1981). Σε κάθε περίπτωση, με την αιτιολογία η Διοίκηση αποδεικνύει ότι είναι αμερόληπτη και χρηστή και ότι τηρεί την αρχή της νομιμότητας ενώ παράλληλα παρέχεται στους μεν ενδιαφερομένους η δυνατότητα να ασκήσουν τα δικαιώματά τους, στον δε δικαστή να ασκήσει τον δικαστικό έλεγχο, συμβάλλοντας στη διασφάλιση αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας (βλ. απόφαση της 20ής Σεπτεμβρίου 2011, Ευρωπαϊκή Δυναμική κατά ΕΤΕπ, Τ 461/08, ΕΥ:Τ:2011:494, σκέψη 122,

και αποφάσεις της 25ης Φεβρουαρίου 2003, Strabag Benelux κατά Συμβουλίου, T 183/00, EU:T:2003:36, σκέψη 55, της 24ης Απριλίου 2013, Ευρωπαϊκή Δυναμική κατά Επιτροπής, T 32/08, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2013:213, σκέψη 37, και της 28ης Ιουνίου 2016, AF Steelcase κατά EUIPO, T 652/14, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2016:370, σκέψη 43).

18. Επειδή, σύμφωνα με τη θεωρία, η πλήρης απουσία αιτιολογίας στο σώμα της προσβαλλόμενης απόφασης, η οποία συνιστά εκτελεστή ατομική διοικητική πράξη (βλ. και άρθρο 360 παρ. 1 του Ν. 4412/2016: *«Κάθε ενδιαφερόμενος ο οποίος έχει ή είχε συμφέρον να του ανατεθεί συγκεκριμένη σύμβαση του νόμου αυτού και έχει ή είχε υποστεί ή ενδέχεται να υποστεί ζημία από εκτελεστή πράξη ή παράλειψη της αναθέτουσας αρχής κατά παράβαση της νομοθεσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της εσωτερικής νομοθεσίας, υποχρεούται, πριν από την υποβολή των προβλεπόμενων στον Τίτλο 3 ένδικων βοηθημάτων, να ασκήσει προδικαστική προσφυγή ενώπιον της ΑΕΠΠ κατά της σχετικής πράξης ή παράλειψης της αναθέτουσας αρχής.»*), παραβιάζει ευθέως την υποχρέωση της διοίκησης να περιλαμβάνει αιτιολογία στις ατομικές διοικητικές πράξεις που εκδίδει, σύμφωνα με το άρθρο 10 παρ. 1 του Συντ. που ορίζει ότι: *«Καθένας ή πολλοί μαζί έχουν το δικαίωμα, τηρώντας τους νόμους του Κράτους, να αναφέρονται εγγράφως στις αρχές, οι οποίες είναι υποχρεωμένες να ενεργούν σύντομα κατά τις κείμενες διατάξεις και να απαντούν αιτιολογημένα σε εκείνον που υπέβαλε την αναφορά, σύμφωνα με τον νόμο»*, αλλά και του άρθρου 17 παρ. 1 και 2 του ΚΔΔιαδ που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του Ν. 2690/1999, το οποίο προβλέπει ότι: *«1. Η ατομική διοικητική πράξη πρέπει να περιέχει αιτιολογία, η οποία να περιλαμβάνει τη διαπίστωση της συνδρομής των κατά νόμο προϋποθέσεων για την έκδοσή της. 2. Η αιτιολογία πρέπει να είναι σαφής, ειδική, επαρκής και να προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου, εκτός αν προβλέπεται ρητώς στο νόμο ότι πρέπει να περιέχεται στο σώμα της πράξης. 3. [...]»*. Συγκεκριμένα, αιτιολογία είναι, γενικά, η αναφορά των κανόνων δικαίου που ρυθμίζουν την έκδοση της διοικητικής πράξης και της ερμηνείας τους, της διαπίστωσης ότι συντρέχουν οι

πραγματικές και νομικές καταστάσεις ενόψει των οποίων επιβάλλεται ή επιτρέπεται η έκδοση της πράξης κατ' εφαρμογή των κανόνων αυτών, τη διαπίστωση της συνδρομής και την εκτίμηση των σχετικών πραγματικών περιστατικών, καθώς και των σκέψεων του διοικητικού οργάνου που οδήγησαν στην έκδοση ή την άρνηση της έκδοσης της διοικητικής πράξης. Περαιτέρω, η υποχρέωση αιτιολογίας των διοικητικών πράξεων απορρέει από την ίδια την αρχή της νομιμότητας και την ανάγκη σεβασμού των δικαιωμάτων και των συμφερόντων του διοικουμένου. Για να είναι νόμιμη η αιτιολογία πρέπει να είναι σαφής, ειδική και επαρκής. Δηλαδή δεν πρέπει να είναι αόριστη, πρέπει να αναφέρεται στη συγκεκριμένη περίπτωση και όχι κατά τρόπο γενικό στις νομικές διατάξεις, βάσει των οποίων εκδίδεται η πράξη, καθώς και να επαρκεί ποιοτικά και ποσοτικά για να θεμελιώσει το περιεχόμενο της διοικητικής πράξης. Η αιτιολογία προβλέπεται είτε από το νόμο ρητά, οπότε συνιστά ουσιώδη τύπο της πράξης και πρέπει να περιέχεται έστω και συνοπτικά στο σώμα αυτής, είτε στην περίπτωση των δυσμενών πράξεων, από τη φύση της πράξης, οπότε αρκεί και να προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου. Παράλειψή της στην πρώτη περίπτωση συνιστά παράβαση ουσιώδους τύπου της διαδικασίας, ενώ στη δεύτερη κατ' ουσίαν διάταξης νόμου. Όταν η Διοίκηση εκδίδει την πράξη αυτεπαγγέλτως, οφείλει να συγκεντρώσει και τα αποδεικτικά στοιχεία που συνιστούν την αιτιολογία της πράξεως. Αν ωστόσο η πράξη εκδίδεται κατόπιν αιτήσεως του διοικουμένου, τότε αυτός υποχρεούται να υποβάλλει και τα απαραίτητα δικαιολογητικά στοιχεία. Αν μια ατομική πράξη δεν φέρει την απαιτούμενη δικαιολογία τότε υπάρχει παράβαση ουσιώδους τύπου της διαδικασίας που συνιστά και λόγο ακύρωσης, διότι η αιτιολογία αποτελεί έκφραση της αρχής της νομιμότητας της πράξης (ΣτΕ 171/2002) («Διοικητικό Δίκαιο», Απ. Γέροντας, Σ. Λύτρας, Πρ. Παυλόπουλος, Γλ. Σιούτη, Σ. Φλογαίτης, εκδ. Σάκκουλα). Η νομολογία εξάλλου έχει κρίνει παγίως, ότι η απόφαση της αναθέτουσας σε δημόσιους διαγωνισμούς πρέπει να αιτιολογείται ειδικώς και να βασίζεται σε συγκριτική εκτίμηση των προσόντων των διαγωνιζομένων (ΔΕφΑθ (Ασφ) 90/2013, 223/2013, 809/2012, 828/2012, 430/2011, ΕΑ ΣτΕ 44/2010, 944/2007, 893/2005).

19. Επειδή, η έννοια της αδικαιολόγητα χαμηλής προσφοράς δεν αποδίδεται ρητά από τις διατάξεις των Ενωσιακών Οδηγιών, αλλά αποτελεί αόριστη αξιολογική έννοια, (βλ Δ. Ράικος Δημ. Συμβάσεις, Εκδόσεις Σάκκουλα σελ 858). Η έννοια της αδικαιολόγητα χαμηλής προσφοράς πρέπει να καθορίζεται συγκεκριμένα σε κάθε σύμβαση σε σχέση με το αντικείμενο που αποτελεί το περιεχόμενό της, (βλ. Απόφ. Γεν. Δικαστ. υπόθ. T-495/04 σκέψη 94). Συναφώς, δεν ορίζεται μόνο με βάση το συνολικό κόστος της αλλά και όταν τα επί μέρους κόστη αυτής είναι ιδιαιτέρως χαμηλά εν σχέσει με ζητούμενα από την διακήρυξη είδη, (ΕΣ ΣΤ Κλιμ. Πράξη 11/2010). Δεν καθορίζεται ούτε ο τρόπος υπολογισμού του ορίου πέραν του οποίου υφίσταται, αδικαιολόγητα χαμηλή προσφορά εναπόκειται επομένως στα κράτη-μέλη και στις αναθέτουσες αρχές να καθορίσουν τον τρόπο υπολογισμού αυτού του ορίου. Επιπλέον δεν απαγορεύεται η χρήση αυτόματου μηχανισμού υπολογισμού του ορίου, αρκεί αυτό να μην έχει άκαμπτο περιεχόμενο αλλά να μπορεί να αναθεωρηθεί από την αναθέτουσα αρχή, (βλ. ΔΕΚ C-285/99 & C-286/99,σκ.71,72). Η ενωσιακή οδηγία και ήδη ο νόμος 4412/2016 επιβάλλει στην αναθέτουσα αρχή να εξακριβώσει την ύπαρξη της όχι μόνο σε αυτές που είναι έκδηλα υπερβολικά χαμηλές αλλά και σε αυτές που φαίνονται σε αυτήν ως αδικαιολόγητα χαμηλή προσφορά, (ΔΕΚ Απόφ. C-103/88, σκ. 27). Δεν επιτρέπεται εθνική διάταξη που προβλέπει απόρριψη προσφοράς που θεωρήθηκε ως αδικαιολόγητα χαμηλή προσφορά επί τη βάσει μαθηματικού τύπου, χωρίς προηγούμενη κλήση για εξηγήσεις του προσφέροντος, (βλ. ΔΕΚ C-103/88 σκ. 18-19, C-285/99 & 286/99, σκ. 73 & 86), Η έννοια της δεν θεμελιώνεται αορίστως από την αναθέτουσα αρχή αλλά καθορίζεται με αναφορά στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και συνθήκες του υπό εκτέλεση έργου. Η κρίση της αναθέτουσας αρχής ως προς τον χαρακτηρισμό της, ελέγχεται δικαστικά ως προς την υπέρβαση των άκρων ορίων της διακριτικής ευχέρειας που διαθέτει, (βλ. ΕΣ Τμ. Μείζ. Επτ. Σύνθ. 1077/2016, ΕΣ Τμ. IV Πράξεις 3/2017, 21/2016) και πλέον υπάγεται στον έλεγχο της ΑΕΠΠ, (ΑΕΠΠ Απόφ. 235/2017, σκ 5). Η αναθέτουσα αρχή εφόσον κρίνει μια προσφορά ως αδικαιολόγητα χαμηλή προσφορά, πρέπει να ζητήσει διευκρινίσεις από τον προσφέροντα αποστέλλοντας πρόσκληση. Η απαίτηση

για τήρηση των υποχρεώσεων περιβαλλοντικού και κοινωνικού δικαίου αλλά και η συμμόρφωση από τους υπεργολάβους είναι νέα στοιχεία εν σχέσει με το υφιστάμενο νομοθετικό πλαίσιο. Η πρόσκληση προς τον προσφέροντα και οι διευκρινίσεις από αυτόν, συνιστούν ένα κατ'αντιπαράθεση διάλογο διεξαγόμενο σε εύθετο χρόνο, ώστε ο προσφέρων να αποδείξει ότι η προσφορά του είναι σοβαρή ενώ και η αναθέτουσα αρχή να μην καταλήξει σε αυθαίρετες εκτιμήσεις, (βλ. ΔΕΚ Υπόθ. C-599/10 σκ. 29, C-285/99 & 286/99 σκ.57). Τούτο όμως δεν σημαίνει ότι ο προσφέρων κατέχει κάποιο ρόλο συναπόφασης ή ότι είναι ελεύθερος να μην προσκομίζει στοιχεία σε κρίσιμα ζητήματα όπως π.χ. τα περί τήρησης των υποχρεώσεων του άρθρου 18 παρ 2 και να αναμένει κλήση της αναθέτουσα αρχή, (βλ. ΑΕΠΠ Απόφ. 235/2017, σκ. 35). Ο προσφέρων δύναται να υποβάλει όλες τις διευκρινίσεις που κρίνει σκόπιμες, με βάση την φύση και τα χαρακτηριστικά της σύμβασης, (βλ. ΔΕΚ Υπόθ. C-568/13 σκ. 50), οι οποίες δεν είναι εξαντλητικές ούτε επιτρέπεται ο αποκλεισμός ορισμένων ειδών διευκρινίσεων, (βλ. ΔΕΚ Υπόθ. C-599/10 σκ. 28, Υπόθ. C-285/99 & 286/99 σκ. 82, 83, 85). Ο κατάλογος που παραθέτει η παρ 2 του άρθρου 88, δεν είναι εξαντλητικός ούτε ενδεικτικός, αλλά για την πρακτική αποτελεσματικότητα των διατάξεων, συνεπάγεται ότι απόκειται εντέλει στην αναθέτουσα αρχή να διατυπώνει με σαφήνεια την πρόσκληση που αποστέλλει στους φορείς ώστε να αποδείξουν λυσιτελώς την σοβαρότητα της πρότασής τους, (βλ. ΔΕΚ Απόφ. C-599/10 σκ. 31). Η αξιολόγηση της αναθέτουσας αρχής προφανώς πρέπει να λαμβάνει υπόψη τα ανά περίπτωση προκύπτοντα στοιχεία ενώ δεν είναι δεσμευτικές οι όποιες γενικές κρίσεις π.χ. περί συνήθους ποσοστού έκπτωσης, περί αντίστοιχων πρότερων συμβάσεων της ίδιας ή άλλων αναθέτουσα αρχή σε ίδιο αντικείμενο, περί επιχειρηματικής απόφασης επέκτασης δραστηριοτήτων ή απόκτησης εμπειρίας κλπ, (βλ. ΑΕΠΠ Απόφ. 235/2017 σκ. 5).

20. Επειδή, περαιτέρω, έχει κριθεί νομολογιακά, αναφορικά με την υποχρέωση της αναθέτουσας αρχής να ελέγχει την αξιοπιστία μιας προσφοράς, ότι απορρέει από την προηγούμενη ύπαρξη αμφιβολιών ως προς αυτήν, λαμβανομένου υπόψη ότι το άρθρο 69 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ το οποίο

Αριθμός Απόφασης: 993/2018

ενσωματώθηκε στην εθνική έννομη τάξη με το άρθρο 88 του ν. 4412/2016, ως και το αντίστοιχο άρθρο 84 της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ με το οποίο ενσωματώθηκε στην ελληνική έννομη τάξη το άρθρο 313 του ν. 4412/2016, έχουν ως κύριο σκοπό να μην αποκλείεται προσφέρων από τη διαδικασία χωρίς να του έχει δοθεί η δυνατότητα να δικαιολογήσει το περιεχόμενο της προσφοράς του η οποία φαίνεται υπερβολικά χαμηλή. Συνεπώς, μόνον εφόσον προκύπτουν τέτοιες αμφιβολίες οφείλει η αρμόδια επιτροπή αξιολόγησης να ζητήσει τις προσήκουσες διευκρινίσεις ως προς τη σύνθεση της προσφοράς, προτού, ενδεχομένως, την απορρίψει. Αντιθέτως, στην περίπτωση που μια προσφορά δεν φαίνεται υπερβολικά χαμηλή, το εν λόγω άρθρο δεν εφαρμόζεται [βλ., επ' αυτού, αναφορικά με εννοιολογικά ταυτόσημες διατάξεις με αυτές του άρθρου 69 της Οδηγίας 2014/24 τις αποφάσεις της 4ης Ιουλίου 2017, *European Dynamics Luxembourg SA κατά Οργανισμού Σιδηροδρόμων της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, T 392/15, ECLI:EU:T:2017:462 σκ.85, της 6ης Ιουλίου 2005, *TQ3 Travel Solutions Belgium κατά Επιτροπής*, T 148/04, EU:T:2005:274, σκέψεις 49 και 50 της 11ης Μαΐου 2010, *PC Ware Information Technologies κατά Επιτροπής*, T 121/08, EU:T:2010:183, σκέψη 72 της 5ης Νοεμβρίου 2014, *Computer Resources International (Luxembourg) κατά Επιτροπής*, T 422/11, EU:T:2014:927, σκέψη 57, και της 15ης Σεπτεμβρίου 2016, *European Dynamics Luxembourg και Ευρωπαϊκή Δυναμική κατά Επιτροπής*, T 698/14, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2016:476, σκέψη 59]. Τέτοιες αμφιβολίες μπορεί να υφίστανται, μεταξύ άλλων, εάν προκύπτει αβεβαιότητα ως προς, αφενός, το κατά πόσον ορισμένη προσφορά τηρεί τη νομοθεσία της χώρας εντός της οποίας πρέπει να παρασχεθούν οι υπηρεσίες, στον τομέα αμοιβών του προσωπικού, συνεισφοράς στο σύστημα κοινωνικής ασφάλισης και τηρήσεως των κανόνων ασφάλειας και υγιεινής στον χώρο εργασίας ή των πωλήσεων επί ζημία, και, αφετέρου, το κατά πόσον στην προσφερόμενη τιμή ενσωματώνονται όλες οι δαπάνες που προκύπτουν από τις τεχνικές πτυχές της προσφοράς (απόφαση της 8ης Οκτωβρίου 2015, *Secolux κατά Επιτροπής*, T 90/14, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2015:772, σκέψη 62).

21. Επειδή, με τον πρώτο λόγο που προβάλλεται στην υπό κρίση προσφυγή, η προσφεύγουσα υποστηρίζει, ότι «το από 19/10/2018 έγγραφο που μας κοινοποιήθηκε δε συμπεριλαμβάνει τα Πρακτικά Αξιολόγησης Προσφορών τα οποία ουδέποτε μας κοινοποιήθηκαν και επιπλέον συνιστά απλώς γνωστοποίηση απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου και όχι την απόφαση καθεαυτή. Διά της παρούσας παράβασης παραβιάζεται κατάφωρα η αρχή της διαφάνειας καθώς στερούμεθα της δυνατότητας να πληροφορηθούμε με επάρκεια για το περιεχόμενο της κρίσιμης για την έκβαση του διαγωνισμού διακήρυξης και συνεπώς δεν μπορούμε να ασκήσουμε με πληρότητα της εκ του νόμου δικαιώματα μας».

22. Επειδή, με τον δεύτερο λόγο προσφυγής, προβάλλεται ότι «... η προσβαλλομένη απόφαση, καθώς και οι συμπροσβαλλόμενες με αυτήν πράξεις έκανε δεκτή την τεχνική προσφορά της, της οποίας η οικονομική προσφορά είναι προδήλως ασυνήθιστα χαμηλή. Η εταιρία μας υπέβαλε ως προσφορά ό,τι ακριβώς απαιτούσε η Διακήρυξη ενώ η οικονομική προσφορά της εμφανίζεται ως αφύσικα χαμηλή σε σχέση με το έργο και τις υπηρεσίες της Διακήρυξης και βασίζεται προφανώς σε τεχνικά, οικονομικά και νομικά αβάσιμες παραδοχές και πρακτικές. Αυτό σημαίνει, ότι όταν οι πραγματικές συνθήκες αποκαλύψουν το αβάσιμο των παραδοχών οι προσφορές αυτές θα αποδειχθούν ότι είναι οικονομικά μη βιώσιμες με αποτέλεσμα την ανεπιτυχή εκτέλεση του αντικείμενου της διακήρυξης και την βλάβη του φορέα. Οι συνέπειες από μια ασυνήθιστα χαμηλή προσφορά μπορεί να οδηγήσουν ενδεικτικά και όχι περιοριστικά σε απώλεια της δυνατότητας να επιλεγεί μια άλλη βιώσιμη προσφορά, διατάραξη και νόθευση του υγιούς ανταγωνισμού και της επί ίσοις όροις συμμετοχής στους διαγωνισμούς, κόστος καθυστέρησης και πιθανής επαναδημοπράτησης του αντικείμενου των διαγωνισμών, απώλειας πόρων για λογαριασμό της Αναθέτουσας Αρχής, χαμηλή εκτελεστικότητα και επιδόσεις των συμβάσεων. Όλα τα ανωτέρω θα επισυμβούν με βεβαιότητα στην προκειμένη περίπτωση. Εξαιτίας της Ασυνήθιστα Χαμηλής Προσφοράς της εταιρείας ζημιώθηκε η εταιρεία μας, αφού αν η Αναθέτουσα Αρχή είχε

απορρίψει την εν λόγω προσφορά, η εταιρεία μας θα ήταν η μοναδική υποψήφια ανάδοχος του έργου και μετά βεβαιότητας θα ανακηρυσσόταν ανάδοχος του έργου. Αντίθετα, λόγω της μη απόρριψης της τεχνικής προσφοράς της «.....», ενδέχεται ο διαγωνισμός να κατακυρωθεί στην εν λόγω εταιρεία, εφόσον η οικονομική της προσφορά είναι πιο συμφέρουσα από την προσφορά της εταιρείας μας».

23. Επειδή, από την ως άνω ανάλυση, που προηγήθηκε προκύπτει, ότι η διάταξη του άρθρου 313 του ν. 4412/2016 ιδρύει διακριτική ευχέρεια του αναθέτοντος φορέα, (βλ. ΑΕΠΠ Απόφ. 235/2017 σκ. 5), η οποία ελέγχεται σε κάθε περίπτωση από την ΑΕΠΠ ως προς την υπέρβαση των άκρων ορίων της. Εξάλλου η προσφεύγουσα δεν διετύπωσε κατά την διοικητική διαδικασία κάποιο σχετικό συγκεκριμένο και κρίσιμο ισχυρισμό περί αδικαιολόγητα χαμηλής προσφοράς. Σε κάθε περίπτωση, όπως προκύπτει από το προπαρατεθέν άρθρο 313 του Ν.4412/2016, εναπόκειται στην αναθέτουσα αρχή να διακρίνει αν, κατά την άποψή της, μία προσφορά φαίνεται ασυνήθιστα χαμηλή και στην περίπτωση αυτή υποχρεούται να καλέσει την συμμετέχουσα εταιρία προκειμένου να αιτιολογήσει τα οικονομικά μεγέθη της προσφοράς της. Όμως η αναθέτουσα αρχή, ουδόλως σχημάτισε την άποψη ότι η υποβληθείσα εκ μέρους της αναδειχθείσας ως προσωρινής αναδόχου προσφορά ήταν ασυνήθιστα χαμηλή, αντίθετα όπως βασίμως υποστηρίζει διά των από 8/11/2018 απόψεων της «...*Το μέσο μηνιαίο κόστος του έργου αναλύεται ως εξής : Μέση τιμή Μηνιαίας Αμοιβής ανά απασχολούμενο ομάδας έργου (μικτές αποδοχές & εργοδοτικές εισφορές): 892,93€. Μέση τιμή Λοιπών Μηνιαίων Δαπανών (εκτός υπερωριών και εξαιρέσιμων) ανά απασχολούμενο ομάδας έργου : 152,94€. Σύνολο μέσης κατώτερης μηνιαίας δαπάνης ανά απασχολούμενο ομάδας έργου: 1.045,87€. Κατόπιν των ανωτέρω είναι σαφές ότι το κατώτερο όριο εκτέλεσης του έργου μηνιαίως είναι: $65 \times 1.045,87 = 67.981,55\text{€}$ έναντι τιμής εκκίνησης του διαγωνισμού $81.250,00\text{€}$ και προσφερόμενης τιμής του μειοδότη $77.282,40\text{€}$ ». Συνεπώς ο δεύτερος λόγος προσφυγής τυγχάνει απορριπτέος καταρχήν ως αόριστος καθώς δεν*

παρέχει οιαδήποτε αιτιολογία ως προς τους λόγους που κατά την κρίση της προσφεύγουσας η προσφορά της προσωρινής αναδόχου είναι ασυνήθιστα χαμηλή, άλλως και όλως επικουρικώς ως αβάσιμος, καθώς, από κανένα στοιχείο δεν προέκυψε κατά την κρίση του Κλιμακίου, ότι υπήρξε εκ μέρους της προσωρινής αναδόχου, η κατάθεση αδικαιολόγητα χαμηλής προσφοράς και άρα ο σχετικός λόγος προσφυγής παρίσταται νόμω και ουσία αβάσιμος.

24. Επειδή, στη συνέχεια ως προς τον πρώτο λόγο της προσφυγής αυτός κρίνεται απορριπτέος, καθώς, σε κάθε περίπτωση, η μη κοινοποίηση των δύο ως άνω μνημονευθέντων πρακτικών αξιολόγησης θεραπεύθηκε πλήρως από την μεταγενέστερη κοινοποίηση των εν λόγω πρακτικών στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού ήτοι την 1^η Νοεμβρίου 2018, σε χρόνο κατά τον οποίο δεν είχε εξετασθεί η υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή και ουδεμία δικονομική ή άλλη βλάβη υπέστη η προσφεύγουσα.

25. Επειδή, η κρινόμενη Προδικαστική Προσφυγή, κατά το μέρος που στρέφεται κατά *«κάθε σχετικής πράξης, παράλειψης, γνωμοδότησης και απόφασης Διοίκησης προγενέστερης ή μεταγενέστερη βλαπτικής των δικαιωμάτων και συμφερόντων της προσφεύγουσας που συνέχεται με την ως άνω προσβαλλόμενη απόφαση»*, είναι παντελώς αόριστη και ανεπίδεκτη εκτίμησης και πρέπει για το λόγο αυτό να απορριφθεί ως απαράδεκτη (βλ. ΙΙ Τμ. Ελ. Συν. 3220, 3200, 2822, 2800/2009, 526/2011, 602/2013, 5000/2015, 790/2016).

26. Επειδή, κατόπιν των ανωτέρω, η κρινόμενη προσφυγή πρέπει να απορριφθεί.

27. Επειδή, κατ' ακολουθίαν, ύστερα από την προηγούμενη σκέψη το παράβολο που κατατέθηκε πρέπει να καταπέσει.

Για τους λόγους αυτούς

Αριθμός Απόφασης: 993/2018

Απορρίπτει την προδικαστική προσφυγή.

Ορίζει την κατάπτωση του παραβόλου.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε την 15 Νοεμβρίου 2018 και εκδόθηκε στις 20 Νοεμβρίου στον Αγ. Ιωάννη Ρέντη.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

Άννα Χριστοδουλάκου

Ειρήνη Τσιμπούκη